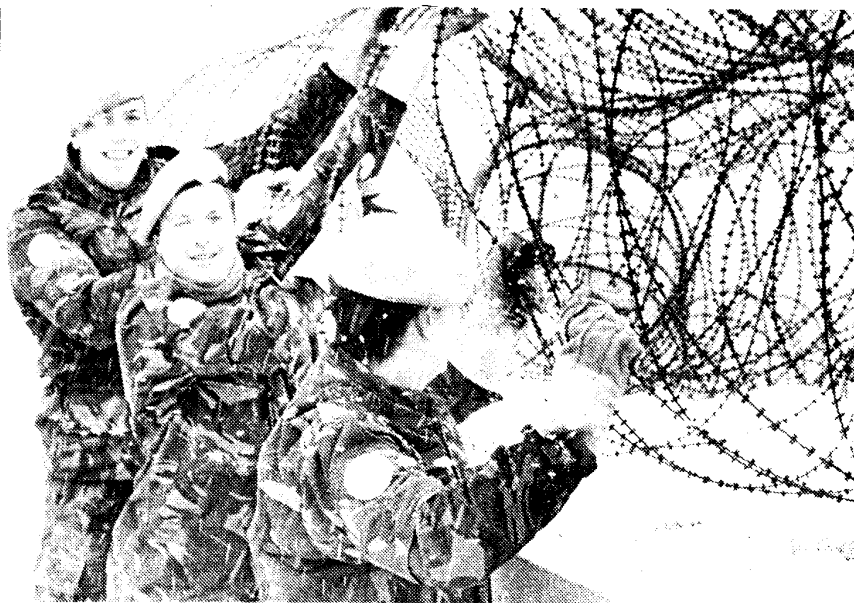

Motorzagen, hamers en scheppen

Geen humanitaire konvooien mogen rijden heeft één voordeel gehad. De transportcompagnieën hebben eindelijk tijd om hun lokaties wat beter te beveiligen. De Bosnische bevolking weet heel goed waar brandstof en voedsel is te vinden. En het transportbataljon weet dat zij dat weet.

Na het slaken van een korte kreet laat een jonge boom aan het riviertje Lasva het leven. De schuldigen zijn twee genisten van de Bravo-compagnie. Door 50 meter bosvrij te maken kan de strook tussen het kamp en het water overzichtelijk blijven voor de wacht. Als de motorzaag even zwijgt is het hameren hoorbaar. Een groep van het 1^e peleton Bravo versterkt een alarmopstelling die nu permanent bezet gaat worden. Aan de andere kant van de Bravo-lokatie ('Costa Bravo') zijn

Tweede pel. Alfa legt extra concertina's

veranderingen net gereed. Daar is onder meer een wachtpost naar achteren verschoven. Ook door een transportpeleton. "Er zijn altijd wel mensen die een hamer kunnen vasthouden", zegt sergeant Marco Spruyt lichtig over de vreemde taak voor zijn chauffeurs.

Vlocibaar goud

Het is duidelijk, de Bravo-, maar ook de andere compagnieën doen er alles aan om hun lokatie te beveiligen tegen mogelijke indringers. Met name brandstof is gewild en heeft in een oorlogsgebied bijna de waarde van vlocibaar goud. Maar niet alleen tegen ongewenste bezoekers, ook tegen afzwaaiende munitie van de strijdende partijen beveiligen de compagnieën zich zo goed mogelijk.

Neem de lokatie van de Bravo- en de Belgische compagnie in Santici-Vitez. Zij ligt in een vallei tussen de heuvels waar naar elkaar wordt geschoten, en is daarom met enige regelmaat 'de landingsplaats'

van blindgangers. Toch kent de lokatie een goede omheining: voor een deel natuurlijk, voor een ander deel kunstmatig. Aan één zijde is er een dijk. Hier bovenop staat een kunstmatige ommuring in de vorm van een 'defensewall'. De muur bestaat uit grofmazige netten die met grint zijn opgevuld. Hierdoor is er een meter hoge muur verkregen van 80 centimeter dik. Boven de dijk geplaatst is dit voldoende om de meeste afzwaaiers tegen te houden. 'Meeste' im-

pliceert helaas uitzonderingen. Zo kreeg een soldaat die in zijn prefab lag te slapen op een ochtend in November een verdwaalde kogel in zijn voet.

Aan de andere zijde loopt de Lasva-rivier. Samen met concertina's (een soort prikkeldraad) is dit min of meer afdoende om mogelijke indringers tegen te houden. Costa Bravo ligt tussen het zwaar bevochten Vitez en het bijna geheel uitgebrande en onbevolkte Santici in, en krijgt dus relatief weinig aanloop van de lokale bevolking. "Toch hadden we hier ook te maken met ongewenste gasten", zegt kapitein Eelco de Winter, compagniescommandant (CC) van de Bravo. "Samen met de Belgen hebben we struikeldraad-lichtseinen door de concertina's gevlochten. Zou iemand er tegen aanlopen, dan volgt er een vuurzee van licht. Ook hebben we de wacht opgevoerd met twee man en hebben we het aantal permanent ingerichte wachtposten uitgebreid."

De wacht is nog gemengd en bestaat dus

uit zowel Belgen als Nederlanders. "Dat is een experiment dat we in December weer beëindigen", licht de CC in. "Een groot deel van de Belgen zijn Walen en dat leverde toch te veel taalproblemen op. De volgende Belgische rotatie die in December arriveert, bestaat zelfs alleen maar uit Walen."

Afzwaaiende munitie

Misschien is de zuidzijde door een riviertje, concertina's en een wachtpost goed be-

veiligd tegen ongewenste gasten, afzwaaiende munitie is een andere zaak. Aan deze zijde ligt het kamp bijna open. In oktober ketste een kogel via de grond in de eettent en raakte twee jongens in respectievelijk hun hand en kont. Hoewel dit gelukkig een incident betrof, is naar aanleiding hiervan niettemin een extra veiligheidskordon gebouwd rondom de plaatsen waar veel mensen samenkomen. De extra muur hier omheen bestaat uit kogelvrije kooien (de zogenaamde

'Mad-Max-kooien') die vroeger om de kabines ter beveiliging van de tientonnens zaten. Hier schuin tegenaan leunend staat een omheining van lange planken.

Leplazerus

Ook bij de Alpha-compagnie in Busovaca zijn de transporteurs bezig met klussen. Het 2^e peleton legt een extra concertina-beveiliging aan. De Alpha-genie is zojuist gereed gekomen met enkele projecten voor de rondom-beveiliging. "De concertina's geven je alleen maar het gevoel van veiligheid", zegt Sergeant Fred Gaal. Kijkend naar de concertina's: "Het is een prestatie, maar nog steeds slagen mensen erin om bij ons binnen te komen. En de concertina's beschermen natuurlijk niet tegen een beschieting." Korporaal Fabian Volk, ook een genist, lacht: "Dat kun je wel zeggen. We hadden laatst een mortiergranaat die precies in de omheining was gevallen.

Zie verder pag 8, kolom 1

Het is of de boom of de boys

De granaat was gericht op het HVO-hoofdkwartier in Busovaca, maar kwam terecht op vijftig meter van de wachtbunker. Man, ik schrok me het leplazerus.”

Vrachtwagenbanden

De Alpha-compagnie heeft geen defensewall. Zij heeft het vooral in alternatieve ideeën gezocht. Bijvoorbeeld het hergebruik van de Mad-Max-kooien. Zaten deze kooien vroeger ter beveiliging om de kabinen van tientonniers, nu fungeren ze als noodwacht-

post. Volgens Gaal een perfecte bunker: “Je kan 180 graden om je heen kijken en het is kogelbestendig.” De kogelvrije ruiten zijn eruit gehaalden zijn nu terug te vinden bij de wacht aan de poort van zowel de alpha als van de staf. Eigenlijk bedoeld om de jongens op wacht nog enige warmte te bieden, maar ook om veiligheidsredenen wel zo prettig.

Pallets, die elk logistiek konvooi van Split meeneemt ter verpakking van goederen, zijn gebruikt ter versteviging van deze wachtposten. Verder is de muur op sommige plaatsen verstevigd met vrachtwagenbanden. Versleten banden zijn met grint gevuld, op elkaar gestapeld, en door houten palen aan de grond bevestigd.

Aan de andere kant van de concertina's kijkt een jongen mistroostig naar de beveiligde lokatie. “Wat nu”, lijkt hij te denken.